

maatte blive bestaaende. — Den høitærede Kultusminister sagde, at han var afgjort Modstander af at give Frihed, hvor der ikke søltes Trang til Frihed, og jeg kan være fuldstændig enig med den høitærede Minister i, at man skal være overordentlig varfom med Indrømmelser i den Retning; men, naar den høitærede Minister havde store Betænkkeligheder ved at gaa det Skridt, som det her er foreslaaet at gaa, idet han mente, at det ikke vilde være det endelige, men at der vilde komme flere og flere Forbringinger frem, ja saa er det vist fuldkommen rigtigt, at, fordi man gjør en Indrømmelse, affjævrer man ikke større Forbringinger for de kommende Tider; men, skulde det Hensyn have bevæget os til aldrig at gjøre Indrømmelser, saa vare vi paa andre Omraader ikke komne nær saa langt, som vi ere. Jeg skal som sagt ikke udtale mig videre vidtløftig om, hvad der kan tale til Fordel for at indrømme Brugen af Kirkebygninger, men jeg skal dog bemærke, at, naar den høitærede Kultusminister gjentagne Gange har henført til Udtalelser, der ere saaldne i det andet Thing om, hvilke Forbringinger man der stillede til Kirkebygninger og Bedehuse, saa tror jeg, at den høitærede Minister har tillagt disse Udtalelser en større Vægt, end der egentlig tilkommer dem, og i ethvert Tilfælde en Vægt, som der ikke bør tillægges dem her i Thinget. Den høitærede Kultusminister lagde særlig Vægt paa, at Særkjendet for Valgmenigheder — og det var ogsaa udtalt i det andet Thing — var Ønsket om at have sit særegne Bedehus. Jeg tror virkelig ikke, at der er en saa separatistisk Aand over Valgmenighederne, at de skulde sætte en særlig Pris paa at have deres eget Bedehus. Medlemmer af Valgmenigheder vedkende sig jo at være Medlemmer af Folkekirken, Menigheden bliver anerkjendt af Regjeringen som et Led af Folkekirken, og disse Menigheders Medlemmer skulde ikke kunne søle sig tilfredsstillede ved at høre Guds Ord blive fortolket i den Kirke, som benyttes af Sognemenigheden, benyttes maaske af deres nærmeste Slægt og Venner, som de i Øvrigt kunne staa i et meget fortreffeligt Forhold til! Den høitærede Minister udtalte tillige, at den Substjæne, som bliver afholdt i Kirken, naar denne benyttes af Valgmenigheden, let vil komme til at staa i en bestemt Modstrid til den Substjæne, der finder Sted, naar Kirken benyttes af Sognemenigheden. Man skulde næsten tro, at det var helt forskjelligt Trosbekjendere, som der her er Tale om. Jeg tror imidlertid ikke, der er de store Afvigelsler, som man mener, og jeg tror langt mindre, at Valgmenighederne tilsigte en ydre Adskillelse fra den almindelige Sognemenighed. — Den høitærede 1ste Landssthingsmand for 1ste Kreds (Madvig) anførte, som ogsaa udtalt af det ærede Medlem for 4de Kreds (Sonne), efter min Mening Alt, hvad der kunde siges imod at indrømme Valgmenighederne Brugen af Kirkerne, og

han udstrakte endog saa sin Omsorg — hvilket jeg ikke kan Andet end være ham taknemmelig for — til Kirkeierne (Madvig: Betingelsesvis!). Ja, betingelsesvis, det var ikke nogen omhyggelig Omsorg, men dog et Slags Hensyn, han tog til Kirkeierne med Hensyn til Benyttelsen af Kirkerne. Jeg tror nu, at den hele Sag med Hensyn til Rofferingning og Kirkenes Benyttelse i det Hele i Praxis til Løses forholdsvis med stor Lethed. Det forekommer mig, at, naar Stemningen er saaledes, som jeg antager, at den i det Hele taget er blandt Kirkenes Embedsmænd, vilde det være besynderligt, om Landsthinget ikke paa nogen Maade skulde lade sig paavirke af denne Stemning og gaa ind paa en Udvidelse af Valgmenighedsloven, saaledes som her foreligger. Jeg skal derfor anbefale det høie Thing at vedtage det Endringsforslag, som er stillet af mig i Forening med flere andre ærede Medlemmer her i Thinget.

Jeg for min Del kunde ogsaa slutte mig til det Forslag, der i det andet Thing blev indsat i Lovforslaget, om en Ret for Valgmenighederne til at faae Kandidater beskikkede til Præster for saadanne Menigheder; men jeg har lidet Saab om, at man her i Thinget vil gaa ind paa en saadan Udvidelse af Valgmenighedsloven. Jeg har ikke, saaledes som flere ærede Medlemmer og navnlig den ærede 1ste Landssthingsmand fra Kjøbenhavn (Madvig), store Betænkkeligheder ved en saadan Tilvebringelse af Præster. Det, som jeg har imod Loven, saaledes som den foreligger vedtagen for 5 Aar siden, er, at den aabner Leilighed til, at man kan omgaa den. Da Loven blev vedtagen, havde man et ikke ringe Antal tjenestledige Præster, hvad der havde sin Grund i særlige ulykkelige Forhold, og til disse Præster kunde Valgmenighederne henvende sig. Dette Antal Præster er successiøt aftaget og nu forvundet, saaledes at, naar en Valgmenighed nu ønsker en bestemt Person til Præst, som ikke allerede er Præst i et Kald, som han vil forlade, eller Kapellan hos en Præst, har den ikke anden Udvei end at søge den theologiske Kandidat anbragt som Kapellan hos en Præst, og naar han i kort Tid har været i Virksomhed hos denne Præst, da bringe ham i Forslag som Valgmenighedspræst for Hans Majestet Kongen. Det er en Fremgangsmaade, som meget let lader sig iværksætte. At der skulde være stor Betænkkelighed ved at indrømme Kandidater at begynde deres Virksomhed som Valgmenighedspræster, kan jeg ikke indse. Forholdet er dog ikke saaledes, som det blev antydet af den ærede 1ste Landssthingsmand for Kjøbenhavn, at alle Folkekirkenes Præster først faae en Uddannelse som Kapellan. Man skulde næsten tro, at der for Præsteembedernes Besættelse gjaldt en Lovbestemmelse, svarende til den, der findes i Hærloven, hvorefter Ingen kan blive Befalingsmand uden først at være uddannet som Menig, og i det Hele ikke naae de høiere Grader uden at have passeret de lavere. Men dette